

Případová studie

Téma 02: Finanční nástroje

Slovinsko

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Building a better
working world

Obsah

Seznam zkratek	2
Manažerské shrnutí	3
1. Základní charakteristika struktury ESIF	4
2. Zjednodušené schéma implementační struktury	5
3. Odpovědi na evaluační otázky	6
3.1. Jaké jsou nejpoužívanější implementační struktury FN? Jaké subjekty jsou do implementace FN zapojeny? Jaká jsou rizika a přínosy těchto implementačních struktur? Existuje koordinační orgán na centrální úrovni, který koordinuje výhradně implementaci FN? Jsou FN součástí koordinované investiční politiky daného státu? Jaká je role národních rozvojových bank.....	6
3.2. V jakých oblastech jsou FN především využívány? Existují oblasti podporované výhradně FN?	12
3.3. Jaké jsou příklady dobré či špatné praxe využívání FN? Jaké jsou faktory úspěchu anebo bariéry úspěšnosti využívání FN? Jak zajistit atraktivnost FN? Jak je zajištěna atraktivita FN ve vztahu k EFSI a komunitárním programům?	12
3.4. Jak neefektivněji nastavit FN, aby nedošlo k zbytečnému administrativnímu zatížení aktérů implementační struktury ani příjemců a zároveň využívání FN bylo transparentní?	14
4. Přehled projektových aktivit	15

Seznam zkratk

EFSI	Evropský fond pro strategické investice
EIB	Evropská investiční banka
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
FN	Finanční nástroje
MSP	Malé a střední podniky
VVI	Výzkum, vývoj a inovace
ŘO	Řídicí orgán
SEF	Slovene Enterprise Fund
ZS	Zprostředkující subjekt

Slovensko

Finanční nástroje

Implementační struktura finančních nástrojů je relativně jednoduchá. Manažerem fondu fondů je slovenská národní rozvojová banka SID Bank, finančními zprostředkovateli pak jsou státní Slovene Enterprise Fund (který má rozsáhlé zkušenosti s implementací finančních nástrojů v minulém programovém období) a dvě komerční banky.

Finanční nástroje podporované z ESIF se dělí do čtyř tematických oblastí, konkrétně na podporu malých a středních podniků, podporu výzkumu, vývoje a inovací, podporu městského rozvoje a podporu energetické účinnosti.

+ Pozitivní aspekty	Negativní aspekty
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Jednoduchá implementační struktura s jedním manažerem fondu fondů a přehledným portfoliem finančních nástrojů ▶ Zahnutí národní rozvojové banky a snaha koncentrovat finanční nástroje na jedno místo ▶ Dostatečně atraktivní nastavení finančních nástrojů	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Značné zpoždění implementace finančních nástrojů způsobené zdlouhavou přípravou ▶ Nadměrná administrativní náročnost ▶ Nedostatečné zapojení komerčních bank jako finančních zprostředkovatelů ▶ Využívání finančních nástrojů ze strany veřejných institucí se dle pravidel EUROSTAT započítává do veřejného dluhu

Klíčové aspekty finančních nástrojů

1

Přehledné portfolio FN

Používanými finančními nástroji jsou půjčky, mikropůjčky, portfoliové záruky a equity kapitálový fond.

2

Administrativní náročnost

Procedury jsou plné kontrol a reportování, což snižuje atraktivitu samotných FN. Pro konečné příjemce by mělo být využití FN obdobně náročné jako využití běžných produktů komerčních bank.

3

Zpoždění implementace FN

Ex-ante hodnocení FN bylo připravené v roce 2015, ale rozhodnutí o podobě implementační struktury padlo až v polovině roku 2017. Zbytek roku 2017 byl věnován přípravě smlouvy se SID Bank, rok 2018 pak přípravě jednotlivých FN a hledáním vhodných finančních zprostředkovatelů.

4

Zapojení komerčních bank

Nedaří se získat dostatek finančních zprostředkovatelů pro portfoliové záruky a equity fondy ze soukromé sféry. Cílem do budoucna tedy je zvýšit zapojení soukromého sektoru.

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Building a better
working world

1. Základní charakteristika struktury ESIF

Počet operačních programů (OP/ROP)

3 (3/0)

Počet územních celků (NUTS1/NUTS2/NUTS3)

1/2/12

Celková plánovaná alokace (dle programovacího období a dle fondu)

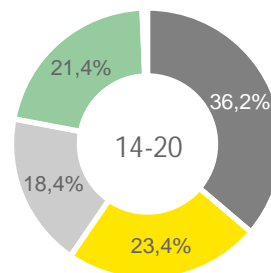
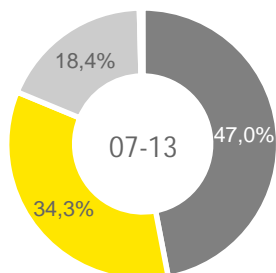
*Celková alokace
(mil. EUR)*

14-20: 3 912

07-13: 3 911

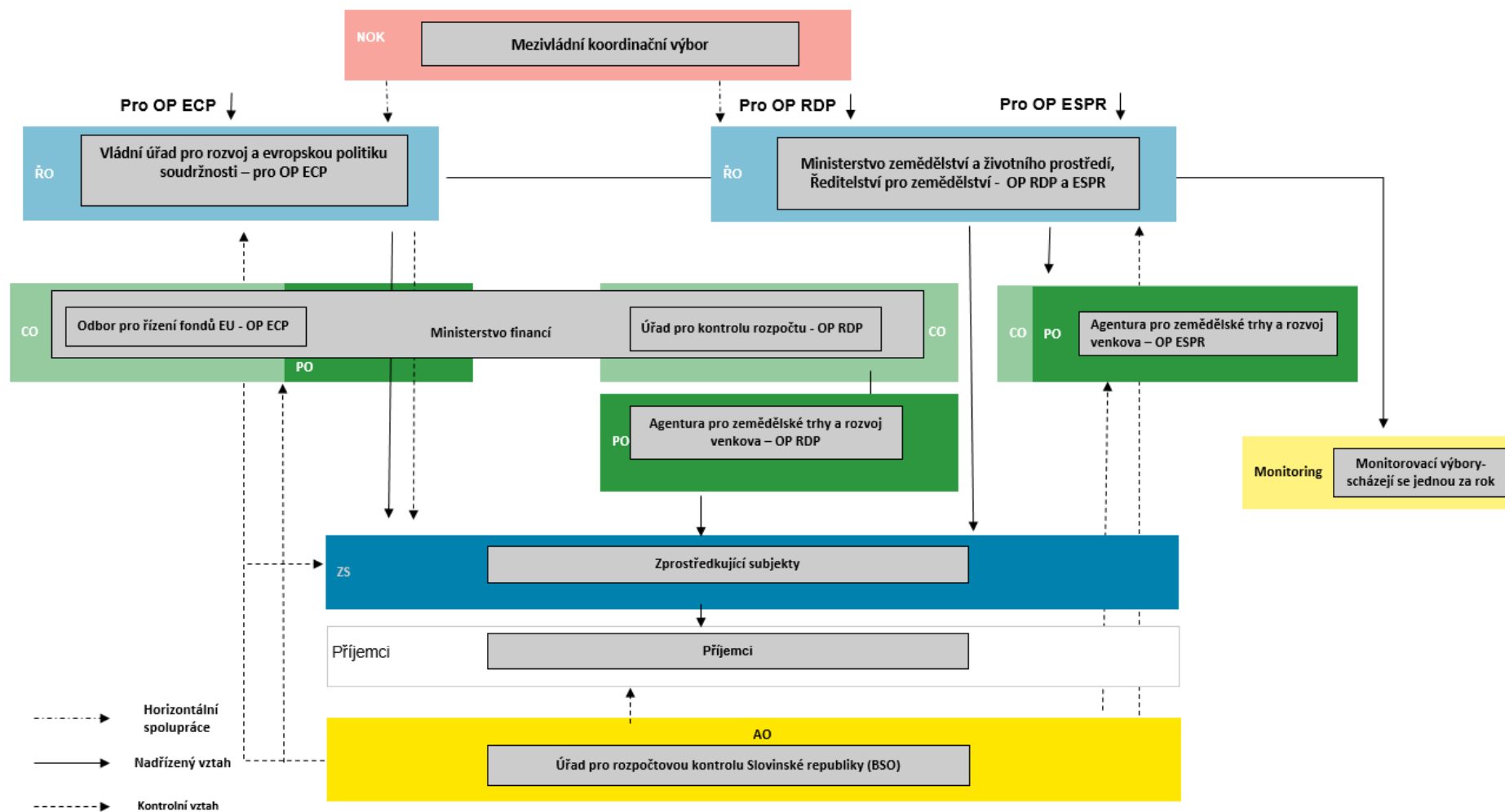
- EFRR
- FS
- ESF
- EZFRV
- ENRF

2. Zjednodušené schéma implementační struktury

Schéma 1: Zjednodušené schéma implementační struktury

3. Odpovědi na evaluační otázky

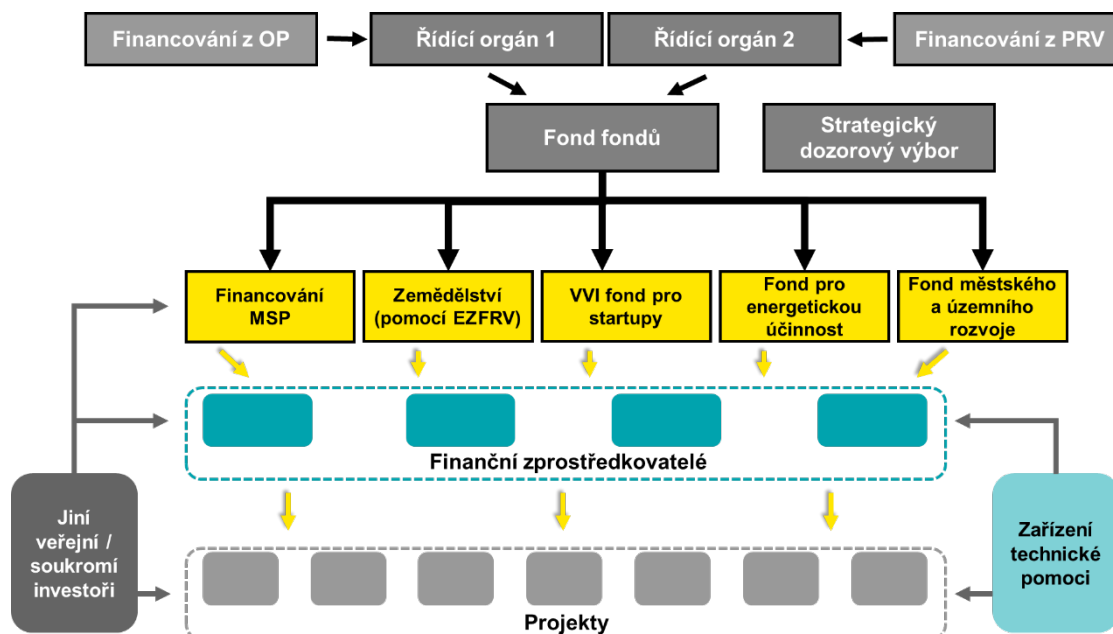
3.1. Jaké jsou nejpoužívanější implementační struktury FN? Jaké subjekty jsou do implementace FN zapojeny? Jaká jsou rizika a přínosy těchto implementačních struktur? Existuje koordinační orgán na centrální úrovni, který koordinuje výhradně implementaci FN? Jsou FN součástí koordinované investiční politiky daného státu? Jaká je role národních rozvojových bank

Slovinsko mělo zkušenost s implementací finančních nástrojů z Evropských strukturálních a investičních fondů v předchozím programovém období 2007 – 2013, pro současné období 2014 – 2020 alokaci určenou na finanční nástroje ještě značně navýšilo na cca 250 mil. EUR (oproti přibližně 100 mil. EUR určeným na finanční nástroje v období 2007 – 2013).

Finanční nástroje představují změnu paradigmatu v rozvojové politice a financování a byly navrženy tak, aby Slovinsko více využívalo revolvingové finanční podpory spíše než tradiční financování na základě grantů. Projekty podporované finančními nástroji vytvářejí peněžní toky, které zajišťují splacení zdrojů do fondu, tyto prostředky lze dále odblokovat pro reinvestování do jiných projektů.

Implementace finančních nástrojů však v současném období nabrala již od počátku značné zpoždění. Samotné ex-ante hodnocení finančních nástrojů, jehož cílem bylo mj. zhodnotit potřebu finančních nástrojů, identifikovat mezery na trhu a navrhnout podobu finančních nástrojů, bylo finalizováno na konci roku 2015. Další zpoždění bylo způsobeno zvažováním možností implementační struktury finančních nástrojů. Existovalo několik variant implementační struktury (jeden fond fondů vs. více fondů fondů apod.), přičemž v rámci ex-ante hodnocení byla jako nejvhodnější doporučována právě varianta jednoho jediného fondu fondů. Kromě rozhodování o variantě implementační struktury bylo také zvažováno, kdo bude správcem fondu fondů (byly zvažovány zejména státem vlastněné SID Bank a SEF – viz dále).

Schéma 2: Předpokládaná implementační struktura finančních nástrojů dle ex-ante hodnocení¹

¹ Zdroj: Ex-ante assessment of Financial Instruments in Slovenia, Final report, 27 November 2015

V předchozím programovém období byl hlavním aktérem státní Slovene Enterprise Fund (SEF). Ve Slovinsku však existuje národní rozvojová banka – SID Bank. A ta se chtěla po vzoru jiných evropských zemí také zapojit do implementace finančních nástrojů v rámci ESIF, o čemž však podle vlastního vyjádření musela přesvědčovat jak Ministerstvo hospodářství (jako zprostředkující subjekt, který také vede řídicí výbor finančních nástrojů, ve kterém jsou zastoupena i další ministerstva), tak další aktéry. Oproti SEF je SID Bank instituce zaměřená na podporu rozvoje ve všech oblastech (včetně podpory institucí veřejné správy), nikoliv jen na podporu podnikání.

SID Bank byla nakonec oslovena ze strany Ministerstva hospodářství v červenci 2017 a během pěti měsíců se podařilo dojednat podobu smlouvy mezi oběma aktéry. Ta byla podepsána v listopadu 2017 a SID Bank podle této smlouvy (a na základě in-house zadání) zastává pozici manažera fondu fondů.

SID Bank (Slovenska izvozna in razvojna banka)²

SID Bank (Slovenská rozvojová banka) se sídlem v Lublani je propagační rozvojová a exportní banka ve výlučném vlastnictví Republiky Slovinsko. Prostřednictvím bankovních a pojišťovacích služeb prosazuje udržitelný rozvoj a zlepšuje konkurenceschopnost slovinské ekonomiky.

SID Bank byla založena v roce 1992 jako Slovene Export Corporation (Slovenská exportní družba) s cílem zajistit pojištění a financování vývozu pro slovinské společnosti. Na konci roku 2006 získala společnost licenci Slovinské banky a byla přeměněna na specializovanou banku na podporu exportu a vývoje. V roce 2008 valná hromada akcionářů přijala vyhlášku o převodu akcií minoritních akcionářů na většinového akcionáře (Republiku Slovinsko). Slovinská republika se tak stala jediným akcionářem banky SID Bank, čímž splnila podmínku zákona o slovinském vývozu a rozvojové bance, který byl přijat dne 23. května 2008 Národním shromážděním.

SID Bank je mateřská společnost skupiny SID Bank, která poskytuje svým zákazníkům širokou škálu služeb pro podporu konkurenceschopnosti v oblasti mezinárodní obchodní spolupráce. Operace SID Bank jsou založeny na jasné strategii a obchodním modelu vyplývající z dlouhodobých rozvojových dokumentů Evropské unie a Republiky Slovinsko. Republika Slovinsko poskytuje dlouhodobé stabilní operace pro SID Bank, aby mohla provádět své transakce a činnosti s cílem sledovat dlouhodobé rozvojové směry Slovinské republiky a Evropské unie.

Poslání SID Bank: Vyvíjíme, poskytujeme a podporujeme dlouhodobé finanční služby určené k doplnění finančních trhů pro vyšší konkurenceschopnost ekonomiky, vytváření nových pracovních míst a udržitelný rozvoj Slovinska.

Jako národní propagační a exportní banka doplňuje SID Bank komerční banky s dlouhodobými finančními prostředky a dalšími finančními nástroji a vyplňuje tak mezery na trhu. Financování je k dispozici malým a středním podnikům, pro internacionalizaci operací slovinských firem, stejně jako pro rozvojové, environmentální, regionální, infrastrukturní a další projekty, které posilují slovinské hospodářství.

SID Bank poskytuje veškeré finanční služby za účelem generování přímé nebo nepřímé přidané hodnoty pro uživatele takových služeb v souladu s účelem a cíli jednotlivých transakcí, aniž by usilovala o dosažení maximálního zisku. Při výkonu svých činností nepředstavuje hospodářskou soutěž jiným finančním institucím na trhu. K dosažení cíle nesoutěžnosti SID Bank rovněž uplatňuje zásadu rovného přístupu nebo nediskriminace všech uživatelů finančních služeb SID Bank a transparentnost poskytovaných služeb, soulad operací a provozních výsledků.

SID Bank získává většinu peněz prostřednictvím půjček na mezinárodních finančních trzích na vlastní účet se zárukou Republiky Slovinsko. Možnost tohoto druhu půjček poskytuje slovinskému

² <https://www.sid.si/en/about/about-sid-bank>

hospodářství příležitost získat konkurenční finanční prostředky, které přímo či nepřímo podporují rozvoj a pronikání na zahraniční trhy.

Jako vnitrostátní agentura pro vývozní úvěry poskytuje SID Bank jménem a na účet Slovenské republiky vývozní a investiční pojištění, čímž snižuje riziko slovinských společností při působení na zahraničních trzích.

Slovene Enterprise Fund (Slovenski Podjetniški Sklad)³

Slovene Enterprise Fund (SEF, Slovinský podnikatelský fond) se sídlem v Mariboru je zřízen s cílem zlepšit přístup k finančním zdrojům pro různý rozvoj - podnikové investice mikropodniků, malých a středních podniků (MSP) včetně finančních zdrojů pro zahájení činnosti malých a středních podniků a mikrofinancování.

Fond poskytuje každoročně vhodné finanční řešení pro rozvoj - podnikatelské projekty ve slovinském podnikatelském sektoru prostřednictvím finančního inženýrství, který je z velké části založen na finančních nástrojích s vratnými prostředky (úvěry, záruky na půjčky, dotované úrokové sazby, rizikový kapitál), což umožňuje kombinovat finanční prostředky různých finančních institucí (finanční páka). Vhodné zdroje financování mají zajistit, aby byla státní podpora distribuována ve všech fázích životního cyklu vývoje; od založení společností až do fáze dalšího růstu a rozvoje.

Pro dosažení stanovených cílů SEF úzce spolupracuje s dalšími domácími a mezinárodními finančními institucemi, jako jsou komerční banky, Evropský investiční fond (EIF) a Evropská asociace vzájemné záruky (AECM).

SEF byl založen v roce 1992, kdy byl přijat statut Fondu pro rozvoj malého podnikání založený na zákonu o rozvoji malých podniků. V roce 2000 byl fond přetransformován na Fond veřejných financí a zapsán do obchodního rejstříku. S přijetím zákona upravujícím podpůrné prostředí pro podnikání a zákona o založení fondu byl v roce 2004 založen Slovene Enterprise Fund, který je právním nástupcem Fondu pro rozvoj malého podnikání, respektive Fondu veřejných financí. Zákon upravující podpůrné prostředí pro podnikání poskytuje právní základ a možnosti při provádění různých finančních nástrojů a dalších podrobných aktivit SEF.

SEF nabízí finanční produkty ve formě:

- ▶ Podpora start-upů (granty) pro založení podniku.
- ▶ Seed Fund (konvertibilní úvěry a kapitálové investice) pro vstup a expanzi na trhu.
- ▶ Venture Capital (mezaninový kapitál) pro rychlý globální růst.
- ▶ Microcredit (přímé kredity SEF) pro konkrétní cílové skupiny.
- ▶ Záruky pro bankovní úvěry s dotací na úrokové sazby pro aktuální provoz a další růst.

Finanční pobídky jsou rozděleny podle fází **životního cyklu podniku**:

1. Vývoj produktů (Product development).
2. Vstup na trh (Entry into the market).
3. Celkový růst (Global growth).
4. Další růst (Further growth).

Finanční pobídky jsou určeny k financování různých aktivit rozvoje podnikání, jako jsou: zahájení podnikání, vlastní rozvoj a inovace, rychlý globální růst, podnikání žen, společensky užitečné produkty a služby, kreativní průmysl, transfer vlastnictví mezi generacemi, reengineering podnikových modelů a mnohé další.

³ <https://podjetniskisklad.si/en/about-us/who-we-are>

Na ex-ante hodnocení finančních nástrojů navázal dokument *Klíční elementi finančních instrumentov v programskem obdobju 2014–2020* (Klíčové prvky finančních instrumentů v programovém období 2014 – 2020), který stanovil základní podobu a tematické zaměření finančních nástrojů. Tento dokument byl schválen v červnu 2017 a právě na jeho základě byla zahájena jednání se SID Bank (která tak vlastně nemohl přímo ovlivnit základní podobu finančních nástrojů). Na základě tohoto dokumentu SID Bank rozpracovala detailnější plán a investiční strategie jednotlivých finančních nástrojů.

Dle smlouvy bylo také stanoveno, že manažer fondu fondů (SID Bank) má za úkol realizovat výběr zprostředkovatelů (bank, spořitelen, veřejných fondů apod.), které budou konečným příjemcům umožňovat přístup k finančním produktům.

Koneční příjemci, tj. malé a střední podniky, obce, ESCO společnosti (v oblasti energetické renovace), veřejné instituce a jednotlivci mají, případně budou mít přístup k finanční podpoře za příznivých podmínek pro následující typy investic:

- ▶ fáze zahájení podnikání a počáteční fáze růstu podnikání,
- ▶ růst a expanzi podniků (rozšíření obchodních služeb a činností, pronikání na nové trhy atd.),
- ▶ projekty výzkumu a vývoje a investice související s výzkumem a vývojem,
- ▶ energetická renovace veřejných budov,
- ▶ investice do regenerace brownfields v městských oblastech.

Z hlediska implementační struktury se finanční nástroje z ESIF dělí do čtyř tematických oblastí (viz také odpověď na otázku 3.2), konkrétně na podporu malých a středních podniků, podporu výzkumu, vývoje a inovací, podporu městského rozvoje a podporu energetické účinnosti.

V oblasti **podpory MSP** jsou plánovány celkem tři nástroje – mikropůjčky, portfoliové záruky a equity kapitálový fond.

- ▶ **Mikropůjčky:** Tento nástroj je zaměřen na mikro a malé podniky, případně start-upy. Půjčky jsou ve velikosti 5 tis. – 25 tis. EUR na projekty trvající maximálně dva roky, se splatností v horizontu dvou až pěti let, bez zajištění.

Na výběr finančních zprostředkovatelů byla vypsána veřejná soutěž, které se však zúčastnila pouze jedna banka Primorska hranilnica Vipava, která se nakonec stala zprostředkovatelem. Dalším finančním zprostředkovatelem se tak nakonec stal také státní Slovene Enterprise Fund (na základě in-house zadání, které bylo využito pro všechny nástroje, kde je SEF finančním zprostředkovatelem).

Tento nástroj je již v nabídce a funkční, tj. již se hlásí první zájemci o financování.

- ▶ **Portfoliové záruky:** Tento nástroj zatím není implementován, stále je ve fázi přípravy a měl by být finalizován a spuštěn v červnu 2019. Důvodem je fakt, že v současnosti fungují jiné obdobné nástroje zaměřené na portfoliové záruky, které však skončí v první polovině roku 2019 a tento nástroj financovaný z ESIF by na ně měl navázat. Tento nástroj bude implementovat samotná SID Bank, příjemcem pak budou jednotlivé banky.
- ▶ **Equity kapitálový fond:** tento nástroj je také stále v přípravě, jeho finalizace se očekává v březnu 2019. Nástroj je zaměřen na podporu start-upů, respektive k využití jako seed kapitál. Finančním zprostředkovatelem bude Slovene Enterprise Fund.

V oblasti **podpory výzkumu, vývoje a inovací** jsou plánovány dva typy nástrojů – půjčky a portfoliové záruky.

- ▶ **Půjčky:** Tento nástroj je zaměřen na všechny typy podniků, od MSP po velké podniky. Půjčky jsou ve velikosti 10 tis. – 10 mil. EUR, se splatností v horizontu tří až devíti let.

Na výběr finančních zprostředkovatelů byla vypsána veřejná soutěž. První soutěže na půjčky v objemu 30 mil. EUR (z celkových 56 mil. EUR určených na půjčky podporující výzkum, vývoje a inovace) se zúčastnila pouze jedna komerční banka – Sberbank – která se i stala finančním zprostředkovatelem. Následně se konala druhá soutěž (na půjčky ve zbývajícím objemu 26 mil. EUR), které se ovšem žádná komerční banka nezúčastnila.

Dalším zprostředkovatelem tak byl stanoven Slovene Enterprise Fund. Tento nástroj je již v nabídce a funkční, tj. již se hlásí první zájemci o financování.

- ▶ **Portfoliové záruky:** Stejně jako v případě obdobného nástroje na podporu MSP není tento nástroj zatím implementován, stále je ve fázi přípravy a měl by být finalizován a spuštěn v červnu 2019. Tento nástroj bude implementovat samotná SID Bank v případě velkých podniků, v případě MSP bude finančním zprostředkovatelem Slovene Enterprise Fund.

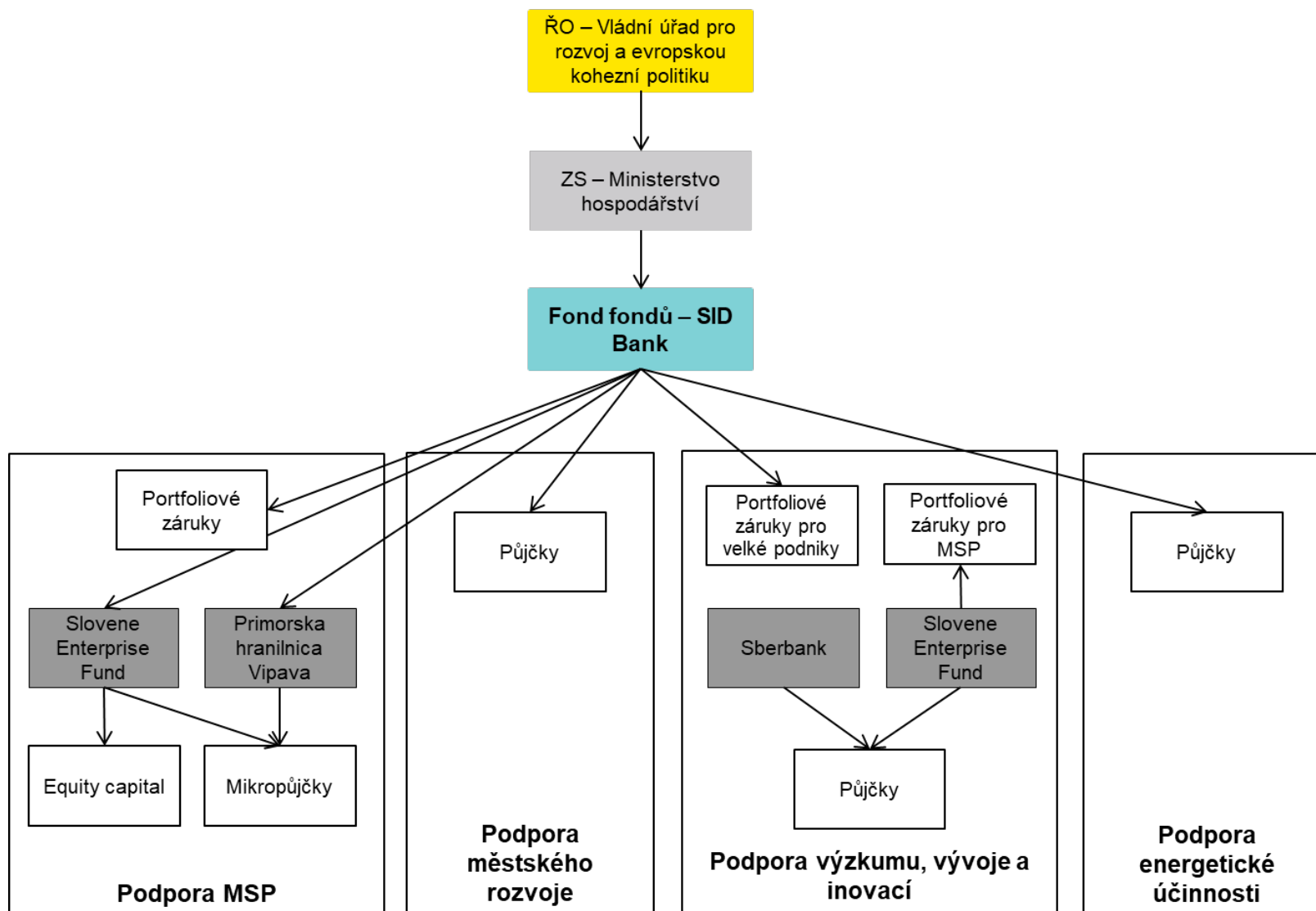
V oblasti **podpory energetické účinnosti** je plánován jediný nástroj, a to **půjčky**. Mělo by se jednat o dlouhodobé půjčky na kompletní energetické renovace veřejných budov. Tento nástroj zatím není realizován, jeho spuštění se předpokládá v březnu 2019. Příjemci by měly být ESCO společnosti, územní samospráva a případně další subjekty veřejné správy. Tento nástroj bude implementovat samotná SID Bank.

Původně byl zamýšlen ještě nástroj v podobě equity kapitálového fondu zaměřeného na ESCO společnosti, nicméně přílišná komplikovanost a náročnost jeho fungování společně s nedostatečně rozvinutým ESCO trhem nakonec vedly k rozhodnutí takový nástroj nerealizovat.

V oblasti **podpory městského rozvoje** je také plánován jediný nástroj, a to **půjčky**. Mělo by se jednat o dlouhodobé půjčky na projekty územní samosprávy rozvíjející konkrétní území. Tento nástroj zatím není realizován, jeho spuštění se předpokládá v březnu 2019. Příjemci by měly být pouze územní samosprávy, respektive města (obce byly z důvodu jejich velikosti předem vyloučeny). Jedná se o finančně malý nástroj (5 mil. EUR), o který komerční banky neměly zájem, proto jej bude implementovat samotná SID Bank. Projekty určené k financování byly již identifikovány, jedná se o víceméně bottom-up přístup.

Schéma 3: Implementační struktura finančních nástrojů

3.2. V jakých oblastech jsou FN především využívány? Existují oblasti podporované výhradně FN?

Finanční nástroje jsou využívány v následujících oblastech:

- ▶ podpora výzkumu, vývoje a inovací,
- ▶ podpora malých a středních podniků,
- ▶ podpora nízkouhlíkového hospodářství, konkrétně energetické účinnosti veřejných budov,
- ▶ podpora veřejné infrastruktury, konkrétně městského rozvoje.

Žádná z uvedených oblastí není podporována výhradně prostřednictvím finančních nástrojů. Původně byl záměr podporovat MSP pouze prostřednictvím finančních nástrojů, ovšem politické rozhodnutí nakonec bylo jiné a umožnilo podpořit MSP také formou dotací. Dále byla plánována také podpora oblasti energetické účinnosti, kde bylo záměrem kombinovat finanční nástroje a dotace. Z legislativních důvodů však tato oblast zatím podporována není, i když se na tom stále pracuje.

Celkem je na finanční nástroje určeno 253 mil. EUR, z toho přibližně 133 mil. EUR na podporu malých a středních podniků, 90 mil. EUR na podporu výzkumu, vývoje a inovací, 25 mil. EUR na oblast energetické účinnosti a 5 mil. EUR na projekty v oblasti městského rozvoje.

3.3. Jaké jsou příklady dobré či špatné praxe využívání FN? Jaké jsou faktory úspěchu anebo bariéry úspěšnosti využívání FN? Jak zajistit atraktivnost FN? Jak je zajištěna atraktivita FN ve vztahu k EFSI a komunitárním programům?

Vzhledem ke zpoždění v přípravě a implementaci finančních nástrojů není zatím z pohledu aktérů dostatek zkušeností k tomu, aby bylo možné vyhodnotit klady a zápory zvoleného přístupu, respektive vyhodnotit do jaké míry zvolený přístup funguje.

Hlavní **pozitiva spojené s implementací finančních nástrojů** jsou následující:

- ▶ Možnost implementace, která zahrnuje jediný fond fondů a konkrétní tematické podfondy, nabízí řadu výhod, včetně jednotné struktury řízení, úspor z rozsahu, zvýšené efektivity nákladů atd.
- ▶ Podle reakcí na spuštění prvních nástrojů (mikropůjčky a půjčky) se zdá, že by o tyto nástroje měl být dostatečný zájem ze strany MSP.
- ▶ U relevantních finančních nástrojů (půjček, mikropůjček) bylo nastaveno velmi nízké nebo dokonce žádné zajištění, což je činí atraktivní pro příjemce. Zároveň je však nastaveno sdílení rizik s bankami tak, aby to pro banky samotné bylo výhodné (např. v případě mikropůjček nabídla SID Bank bankám sdílení rizik na bázi first-loss principu, v případě půjček jsou rizika rozdělena na 2/3 pro SID Bank a 1/3 pro banku). Z tohoto pohledu je kladně hodnoceno detailní plánování a řízení rizik ze strany zúčastněných subjektů.
- ▶ Pro dobrou spolupráci s komerčními bankami jsou nastaveny komunikační kanály a zejména v dozorčí radě Slovene Enterprise Fund je i zástupce bankovní asociace, s kterým jsou diskutovány plánované produkty a finanční nástroje, a to mj. i z pohledu toho, zda tyto produkty a nástroje nenarušují trh.

Hlavní **bariéry nebo problémy spojené s implementací finančních nástrojů** jsou následující:

- ▶ Velké zpoždění, kdy ex-ante hodnocení finančních nástrojů bylo připravené v roce 2015, ale rozhodnutí o podobě implementační struktury (respektive o tom, že SID Bank bude manažerem fondu fondů) padlo až v polovině roku 2017. Zbytek roku 2017 byl věnován přípravě smlouvy se SID Bank a celý rok 2018 pak přípravě jednotlivých finančních nástrojů a hledáním vhodných finančních zprostředkovatelů. Reálně tak jednotlivé nástroje budou k dispozici až v průběhu roku 2019.

- ▶ Manažer fondu fondů (SID Bank) byl sice v průběhu přípravy základního rámce finančních nástrojů, nicméně jeho podněty a názory nebyly brány příliš v potaz ve chvíli, kdy stále nebylo rozhodnuto o implementační struktuře.
- ▶ Velký problém je fakt, že použití finančních nástrojů ze strany subjektů veřejné správy se započítává do státního (veřejného) dluhu, což vyvolává značný politický tlak. ŘO tak má náročné diskuse s Ministerstvem financí i statistickým úřadem.
- ▶ Zápořem implementace FN je nadměrná administrativní náročnost. Procedury jsou plné kontrol a reportování, což snižuje atraktivitu samotných FN. Pro konečné příjemce by mělo být využití FN obdobně náročné jako využití běžných produktů komerčních bank.
- ▶ Nedaří se získat dostatek finančních zprostředkovatelů pro portfoliové záruky a equity fondy ze soukromé sféry, obecně to není komerčně zajímavé a bankám to za daných podmínek nepokryje vzniklé náklady. Cílem do budoucna tedy je zvýšit zapojení soukromého sektoru. Konkrétně:
  - ▶ U mikropůjček pro podporu MSP je maximální velikost projektu 25 tis. EUR z pohledu komerčních bank příliš nízká, a to i s ohledem na náklady s tím spojené. Byla snaha ze strany SID Bank převzít většinu rizik, ale i tak nebyl ze strany komerčních bank zájem. I proto byl nakonec využit Slovene Enterprise Fund jako další zprostředkovatel vedle soukromé banky Primorska hranilnica Vipava. Ta měla zájem o tento nástroj zejména z toho důvodu, že se jedná o malou banku, která svými produkty míří právě do segmentu MSP a mikropůjček.
  - ▶ Problémem spojeným s equity kapitálovým fondem je i fakt, že tento druh financování obecně ve Slovinsku není příliš rozvinutý.
  - ▶ V oblasti půjček na podporu výzkumu, vývoje a inovací nebyl dle komerčních bank dostatečný zájem o tento nástroj proto, že banky samotné byly spokojené s dosavadním zájmem o jejich stávající produkty v této oblasti. Dalším problémem byl fakt, že tento nástroj podpořený z ESIF je podle komerčních bank pouze úzce zaměřený.
  - ▶ V oblasti půjček na podporu energetické účinnosti byla důvodem nezájmu komerčních bank přílišná náročnost a míra technických detailů spojených s projekty v této oblasti společně s obecnou neochotou bank financovat ESCO společnosti.
- ▶ V případě portfoliových záruk je třeba zvýšené komunikace s komerčními bankami, aby o tento produkt měly zájem. Na rozdíl od individuálních záruk nemají komerční banky s těmi portfoliovými dostatek zkušeností a nemají ucelenou představu o tom, jak tento nástroj funguje. Ze strany SID Bank je tedy realizována série jednání a workshopů, na kterých jsou zástupci bank s tímto nástrojem seznamováni.
- ▶ Překryv s ostatními nástroji financovanými z jiných zdrojů (např. EFSI) je velkou výzvou, zatím není vše vyjasněno a překryvy asi budou. Do budoucna bude snaha, aby SID Bank bylo koordinátorem všech FN.

3.4. Jak nejefektivněji nastavit FN, aby nedošlo k zbytečnému administrativnímu zatížení aktérů implementační struktury ani příjemců a zároveň využívání FN bylo transparentní?

Z realizovaných rozhovorů vzešly následující závěry a doporučení:

- ▶ Národní rozvojová banka (SID Bank) by měla být zahrnuta od samotného počátku přípravy nového programového období a nastavení finančních nástrojů. To je důležité i proto, že prostředí a trh se rychle mění a SID Bank má dostatek zkušeností a je dostatečně dynamická, aby se změnám dokázala přizpůsobit.
- ▶ Snahou SID Bank bude zapojit co nejvíce komerčních finančních zprostředkovatelů a zároveň přesvědčit je, aby financovaly rizikovější projekty (tj. zároveň projekty s větším potenciálem) a také aby financovaly příjemce s nižším úvěrovým ratingem.
- ▶ Finanční nástroje z národních zdrojů jsou atraktivnější a lépe fungují, protože mají jednodušší pravidla a nastavení. Finanční nástroje v rámci ESIF by se svým nastavením měly zjednodušit a přiblížit tak těm ostatním.
- ▶ Oproti minulému programovému období nebyla znovu zavedena možnost kombinovat dotace a finanční nástroje. Jedním z důvodů je přílišná administrativní náročnost, dalším důvodem jsou nízké úrokové sazby (dotace bylo v minulém období možné využít právě na úrokové sazby).

Součástí podpory je zejména v případě MSP také koučink, mentoring a vzdělávání (například finanční vzdělávání, vzdělávání v oblasti mezinárodního obchodu apod., celkem je vzdělávání zaměřeno na přibližně 20 témat). Tato podpora je součástí služeb poskytovaných ze strany SEF (není formálně součástí projektu financovaného z ESIF).

4. Přehled projektových aktivit

Celkový počet oslovených institucí

- ▶ 3

Seznam oslovených institucí

- ▶ Vládní úřad pro rozvoj a evropskou kohezní politiku
- ▶ Slovenska izvozna in razvojna banka (SID Bank)
- ▶ Slovenski Podjetniški Sklad (Slovene Enterprise Fund)

Seznam použitých materiálů

- ▶ Ex-ante assessment of Financial Instruments in Slovenia, Final report, 27. 11. 2015
- ▶ Internetové stránky SID Bank (<https://www.sid.si/en>)
- ▶ Internetové stránky Slovene Enterprise Fund (<https://podjetniskisklad.si/en>)